

”GUDS NÅD”

✠ IN NOMINE IESU ✠

Bön: Herre, helga oss i sanningen, Ditt ord är sanning! Amen.



”Nåd vare med er och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.”¹ Vi kan hitta denna hälsning sju gånger i aposteln Paulus brev. Bakom dessa ord ligger evangeliet i sin helhet. *”Dessa två ord, nåd och frid,”* – skriver Luther – *”innehåller hela kristendomen: nåd, syndernas förlåtelse; frid, ett stillsamt och glatt samvete.”*²

Vilka är svenskans två viktigaste ord bestående i tre bokstäver? Jag skulle säga, att vi har dem i denna apostoliska hälsning. Nåd och Gud. Dessa båda ord, trots att de består av få bokstäver, har enormt innehåll. Innehållet i orden *nåd* och *Gud* är något så stort att vi med vår begränsade tankeförmåga inte kan förstå dem fullständigt.³ Vi kan inte uttömmande förklara begreppet nåd eller beskriva Gud. Men det betyder inte att vi inte kan veta något om Gud eller om nåd. Om du googlar fram förklaringar för orden Gud eller nåd på svenska eller andra språk så kommer du att få en stor mängd av olika förklaringar. Även bland kyrkor som kallar sig för kristna finns många olika tolkningar och förklaringar av nåd.

Idag går vi i kyrkoåret in i påskkretsen, vilken inleds med söndagen septuagesima. Dagens tema är *”Den oförtjänta nåden”* och jag vill låta den vända våra tankar till det som Bibeln säger just om nåd – Guds nåd. Men vad betyder nåd egentligen? Hur skulle du förklara det till en icke-troende som frågar dig vad det betyder? Som kristna hör vi ofta ordet nåd. Det är en av de mest centrala begrepp som förekommer i vår predikan och tillhör den kristna trons grunder. Men det kanske är på plats att stanna upp en stund och tänka igenom vad det egentligen betyder. Jag vet att du, och jag, vi som har satt vårt hopp till Herren Jesus har i hjärtat den rätta uppfattningen om nåd, men att formulera det i ord, kan vara mer krävande uppgift än man i första hand tänkte... Och innan vi fortsätter på temat, måste jag säga, att denna predikan inte heller kommer att vara en uttömmande förklaring av nåd som begrepp. Desto mer jag tänkte på vad jag skulle säga i predikan, desto mer förstod jag hur djup och stor begrepp nåd är och att jag inte har någon möjlighet att fullkomligt förklara det.

Vem har inte hört John Newtons sång *Amazing grace*, eller som den heter på svenska, *Förunderlig nåd* eller *Oändlig nåd*⁴? Ordet nåd är ett positivt laddat ord. Men den har olika betydelser och även Bibeln använder ordet nåd i olika betydelser. Vi kommer att studera speciellt den viktigaste delen av läran om nåden, nämligen den del som har direkt koppling till vår frälsning. Läran om Guds nåd

¹ 1 Kor. 1:3; Rom. 1:7b; 2 Kor. 1:2; Gal. 1:3; Ef. 1:2; Fil. 1:2; Filem. 1:3 (Kol. 1:2).

² Plass, Ewald M. (2006): *What Luther Says : A Practical In-Home Anthology for the Active Christian*. Concordia Publishin House, Saint Louis, MO (USA), s. 605f. (#1850.)

³ Angående Gud, se 2 Krön. 2:6 (Ef. 4:10); och angående nåden, se t.ex. Ps. 108:5.

⁴ Den svenska psalmboken (1986), psalm nummer 231.

är direkt kopplad exempelvis till lärorna om rättfärdiggörelsen, utkorelsen, nådemedlen, Guds barmhärtighet och kärlek.

Nåden allena – sola gratia. Den bibeltrogna lutherska kyrkan har inte dessa ord endast som en banér på en flagga utan det är en oskiljaktig del av förkunnelsen. Vi förkunnar tillsammans med apostlarna: **”Av nåd är ni frälsta.”**⁵ Vi kan fråga: Vilken kommer först, tron eller nåden? Kommer Guds nåd oss till del först efter det att vi tror på Jesus? Svaret har vi i det som vi just hörde. Aposteln gör det ännu tydligare när han skriver: **”Ty av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva, Guds gåva är det, inte på grund av gärningar, för att ingen skall berömma sig.”**⁶ Det är Guds nåd som är grunden till vår frälsning. På grund av Guds nåd finns frälsningen som tron kan gripa tag i.

Men nu är det så att man i många kyrkor kan höra talas om nåd, eller närmare sagt, att ordet nåd används, men den i själva verket har fått ett från Bibeln främmande innehåll. Det finns alldeles för många s.k. avgörelseteologer eller –predikanter. De kan säga, att Gud har gjort 99 % eller t.o.m. 99,9 % av vår frälsning men att nu återstår den sista delen för oss, nämligen att tro. De gör tro till en gärning. Men enligt Bibeln är inte tron en gärning för att vinna frälsningen. Det kan den inte vara, eftersom apostlarna ställer tron och gärningarna emot varandra när det gäller frälsningen. Låt mig läsa igen verserna från Efesierbrevet. **”Ty av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva, Guds gåva är det, inte på grund av gärningar, för att ingen skall berömma sig.”** Vi är frälsta genom tron, men tron är inte en gärning som fullbordar frälsningen. Frälsningen är nämligen redan fullbordad genom Kristi offer. Jesus ropade på korset: **”Det är fullbordat.”**⁷ Aposteln skriver: **”Men Gud bevisar sin kärlek till oss genom att Kristus dog i vårt ställe, medan vi ännu var syndare.”**⁸ Ja, Jesus dog i vårt ställe även innan vi ens var födda! Men vad var det som orsakade eller ledde till att Han ville dö för oss? Det var Guds kärlek. Guds kärlek är orsaken till att **”han utgav sin enfödde Son”**⁹. Från Bibeln lär vi att Gud är kärleken och att Han inte endast är helig, rättvis, trofast och god utan också barmhärtig och full av nåd och förlåtelse!¹⁰ Nåd är alltså en av Guds egenskaper. Han är nådig. Bibeln använder ordet nåd för att beteckna Guds nådiga sinnelag, som Han för Kristi skull visar eller har gentemot syndiga människor. Det betyder att Gud i Sitt hjärta inte tillräknar människor deras synder utan förlåter dem.¹¹ Nåden består i att Gud är barmhärtig mot oss, att Han är nådig mot oss för Herrens Jesu Kristi skull och förlåter oss alla synder, hela världens alla synder, och inte dömer oss till den eviga fördömsen som dessa synder har förtjänat. Nåden handlar om syndernas förlåtelse för Jesu skull, att Jesus har burit alla våra synder, att Jesus har åstadkommit den eviga frälsningen för oss, för oss alla vilkas synder Han bar på sig till Golgatas kors. Och dit bar Han varenda människas varenda synd och syndaskuld! Kristus bar dina och mina synder till korset eftersom Han bar dit hela världens synder. Vi är en del av världen och därför kan vi vara säkra på att Han inte utelämnade våra synder och att också vi, du och jag, har nu blivit genom Honom försonade med Gud.

När vi talar om Guds nåd så talar vi om något som finns i Gud och som inte orsakas av oss eller vår tro. Tron är inte orsak till Guds nåd. Vi åstadkommer inte eller gör oss förtjänta av Guds nåd. Det är något som redan har funnits innan vi ens fanns, innan vi var födda – ja, till och med innan världen hade blivit skapad! Paulus skriver till Timoteus och säger, att Gud **”har frälst oss och kallat oss med en helig kallelse, inte på grund av det som vi har uträttat, utan i kraft av sitt beslut och sin nåd, som han har gett oss i Kristus Jesus från evighet och som nu har blivit uppenbarad, när vår Frälsare Kristus Jesus trädde fram. Han har gjort slut på döden och fört liv och**

⁵ Ef. 2:5b.

⁶ Ef. 2:8,9.

⁷ Joh. 19:30.

⁸ Rom. 5:8.

⁹ Joh. 3:16.

¹⁰ 1 Joh. 4:8,16; 3 Mos. 19:2; 5 Mos. 32:4; 2 Tim. 2:13; Ps. 145:9; 2 Mos. 34:6,7.

¹¹ Piper Franz 1985. *Kristen dogmatik*. Bokförlaget pro veritate, Uppsala, s. 264.

odödlighet fram i ljuset genom evangelium.”¹² Aposteln talar här om Guds nådiga utkorelse som ägt rum redan i evigheten. I Efesierbrevets första kapitel skriver samme apostel: **”Välsignad är vår Herre Jesu Kristi Gud och Fader, som i Kristus har välsignat oss med all den himmelska världens andliga välsignelse, liksom han innan världens grund blev lagd har utvalt oss i honom för att vi skulle vara heliga och fläckfria inför honom. I sin kärlek har han genom Jesus Kristus förutbestämt att vi skulle tas upp som hans barn, enligt sin vilja och sitt beslut, för att den härliga nåd som han har skänkt oss i den Älskade skall prisas. I honom är vi friköpta genom hans blod och har förlåtelse för våra synder på grund av den rika nåd som han har låtit flöda över oss, med all vishet och insikt. Han har låtit oss få veta sin viljas hemlighet, enligt det beslut som han hade fattat i Kristus, den plan som skulle genomföras när tiden var fullbordad: att i Kristus sammanfatta allt i himlen och på jorden. I honom har vi också fått vårt arv, förutbestämda till det av honom som utför allt efter sin vilja och sitt beslut, för att vi som har vårt hopp i Kristus skall prisa hans härlighet och ära. I honom har också ni, sedan ni hört det sanna budskapet, evangeliet om er frälsning, ja, i honom har också ni, sedan ni kommit till tro, tagit emot den utlovade Helige Ande som ett sigill. Anden är en handpenning på vårt arv, att hans eget folk skall förlossas, för att hans härlighet skall prisas.”¹³**

Ordet nåd används ofta lättsinnigt och utan att man egentligen talar om vad Guds nåd i grund och botten betyder. När vi nu talar om Guds nåd så har vi plötsligt fått se att den faktiskt egentligen är en ”tung” lära, en lära som skänker tröst till vår själ men sätter en gräns för förnuftet. Läran om utkorelsen är en lära som vi måste vara försiktiga med, så att vi inte följer förnuftet eller det mänskliga tänkandet så att den hamnar i konflikt med det i Skriften uppenbarade ordet. Från Guds ord lär vi, att Gud redan innan världen var skapad har utvalt de som skall bli frälsta. Men Skriften lär inte, att Gud skulle ha förutbestämt eller utkorat de som blir förtappade att gå till helvetet. I Bibeln lär vi att Gud verkligen vill att alla skall bli frälsta. Vi läser, att Jesus verkligen dött för alla och att Han bar allas synder till korset. Vi lär att i evangeliet erbjuds frälsningen åt alla, men att inte alla tar emot det. De som inte tror på evangeliet även om de får höra det, de är själv skyldiga till sin eviga dom. Kristus har i verkligheten burit också deras synder på korset och förlåtelsen erbjuds nu på riktigt för dem också genom evangeliet. Men det blir inte till nytta för dem som saknar tro, eftersom **”utan tro är det omöjligt att behaga Gud”¹⁴**, och eftersom Jesus har sagt, att **”den som inte tror skall bli fördömd.”¹⁵**



Men hur är det med oss som tror? Har vi gjort något för att få bli troende? Svaret är nej! Och det har vi redan tidigare sett. Vi är inte frälsta på grund av våra gärningar, vad vi har gjort eller för att vi skulle vara mindre syndiga än de som blir förtappade. Vi blir frälsta på grund av Guds nåd allena! Vi ger all ära till Gud för vår frälsning och erkänner, att även vår tro, att vi tror på evangeliet, är fullständigt Guds gåva, eftersom det är Han som har uppväckt oss, uppväckt tron i vårt hjärta! **”Av naturen var vi vredens barn, vi liksom de andra”¹⁶**, skriver Paulus, men berättar för oss också hur vi kom till tro, hur vi blev uppväckta från den andliga döden till det andliga livet: **”Också er har Gud gjort levande, ni som var döda genom era överträdelser och synder.”¹⁷** Vi blev levande, alltså kom till tro, eftersom Gud har gjort oss andligt levande, uppväckt tron i oss. Det är Gud Fadern som har **”har frälst oss från mörkets välde och fört oss in i sin älskade Sons**

¹² 2 Tim. 1:9,10.

¹³ Ef. 1:3-14.

¹⁴ Hebr 11:6.

¹⁵ Mark. 16:16. (Se också Joh. 3:18.)

¹⁶ Ef. 2:3b.

¹⁷ Ef. 2:1.

rike.”¹⁸ Gud är vår frälsnings upphovsman. Guds kärlek och nåd har lett till att Han inte tillräknar oss våra synder. Men även om frälsningen erbjuds oss utan villkor och skänks åt oss av Guds nåd genom nådemedlen, så har den blivit förvärvat med det allra dyrast priset, med Guds Sons heliga blod.

På grund av Guds nåd och endast för Kristi skull är vi nu rättfärdigförklarade och kan en dag stå inför Guds himmelska tron rättfärdiggjorda då vi genom tron tar emot syndernas förlåtelse och det eviga livet. Det står skrivet, att Gud **”förklarar den rättfärdig som tror på Jesus.”**¹⁹ Den som tror på Jesus har blivit rättfärdigförklarad och äger nu genom tron den förlåtelsen som Jesus redan har åstadkommit genom Sin död och som Gud redan visat Sig ha accepterat genom att uppväcka Kristus från de döda.²⁰ Det är Guds nåd, att vi har fått höra evangeliet och tro på Frälsaren. Det är Guds nåd att evangeliet fortfarande förkunnas, att Herren fortfarande söker dem som Han redan från evigheten har utvalt att ärva himmelriket. Den dagen närmar sig då Människosonen sänder **”ut sina änglar, och de skall samla hans utvalda från de fyra väderstrecken, från himlens ena ända till den andra.”**²¹ Är du bland dessa som får komma in i himmelens eviga glädje? Svaret finner du i evangeliet. När du hamnar i tvivel, så sök svaret, bekräftelsen och trösteorden från Bibeln, ditt dop, lyssna på predikan, använd själavården och bikten, och kom till Herrens bord, altaret, som förbereds åt de nattvardsberättigade församlingsmedlemmarna. Du får tro på evangeliet och hålla dig till nådemedlen genom vilka Gud har kallat oss till det eviga livet och genom vilka Han också förstärker och uppehåller tron. Från evangeliet i ordet och sakramenten får vi hämta kraften till vår tro och det kristna livet. Jesus har sagt: **”Om ni förblir i mitt ord, är ni verkligen mina lärjungar, och ni skall förstå sanningen, och sanningen skall göra er fria.”**²²

*Amen*²³.



Jan-Erik Tiri

mobil: 070-350 23 86

www.lutherdom.se

¹⁸ Kol. 1:13.

¹⁹ Rom. 3:26b.

²⁰ Rom. 4:25.

²¹ Matt. 24:31b.

²² Joh. 8:31b,32.

²³ 2294 ord. (Temapredikan.)